

**UCHWAŁA NR XXX/556/12
RADY MIASTA OŚWIĘCIM**

z dnia 20 grudnia 2012 r.

w sprawie: uchwalenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2013.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z p. z.), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473 z p. z.) oraz art. 10 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz 124 z p. zm.) - **Rada Miasta Oświęcim postanawia:**

§ 1. Uchwalić "Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie miasta Oświęcim na rok 2013", jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Oświęcim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Diet Kuty

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE
MIASTA OŚWIĘCIM NA ROK 2013.**

Rozdział 1.

DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE MIASTA OŚWIĘCIM

Miasto Oświęcim liczy 39.255 mieszkańców (stan na dzień 30.09.2012 r.), jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada w naszym mieście na 271 osób.

W 2011 roku przeprowadzono badania monitoringowe pn. "Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie miasta Oświęcim". Objęto nimi 161 losowo wybranych dorosłych mieszkańców naszego miasta oraz 662 uczniów szkół, z czego: 152 - klas VI szkół podstawowych, 159-11 klas szkół gimnazjalnych i 351 II klas szkół ponadgimnazjalnych.

Według badanych najważniejszymi problemami społecznymi występującymi na terenie Oświęcimia są:

1) bezrobocie

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy, do końca września br. liczba osób bezrobotnych na terenie miasta Oświęcim kształtowała na poziomie 1877 osób tj. 4,77% (w 2011 r. - 1822 osób tj. 4,59 %).

2) alkoholizm

Zdaniem ankietowanych, problem alkoholizmu jest drugim co do wielkości problemem w mieście.

Z badań monitoringowych wynika, że:

- 61 % dorosłych Oświęcimian deklaruje abstynencję lub spożywa alkohol okazjonalnie,
- 8,5 % osób dorosłych pije kilka razy w tygodniu lub codziennie,
- 30,5 % dorosłych ankietowanych pije raz w tygodniu lub kilka razy w miesiącu.

Zdaniem 36 % pełnoletnich mieszkańców naszego miasta, alkohol jest towarem szczególnym i jego sprzedaż powinna być kontrolowana, natomiast 67 % badanych mieszkańców miasta oczekuje od władz lokalnych stanowczych działań służących ograniczeniu problemów alkoholowych.

Ponadto, badania wykazały, że:

- 26,3 % uczniów szkół podstawowych, 73,5 % gimnazjalistów i 97,7 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych, ma za sobą inicjację alkoholową. Większość, bo 67,23 % uczniów podała, że alkoholem którego próbowali było piwo. 55,2 % uczniów przyznało, że pierwszy raz alkohol pili podczas wakacji, natomiast niepokojącym jest fakt, iż 31,63 % uczniów po raz pierwszy spróbowało alkoholu w domu.
- 27,5 % ankietowanych uczniów szkół podstawowych, 40,1 % uczniów gimnazjów i 58,6 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało również, że zdarzyło się im upić,

Prawie połowa, bo 47,5 % uczniów szkół podstawowych, 92 % gimnazjalistów i 88 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych uważa, że zakup alkoholu jest raczej łatwy lub łatwy.

W 2011 roku kontrole w placówkach prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeprowadziły Straż Miejska w Oświęcimiu oraz Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu. Kontrole te nie wykazały przypadków łamania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

W związku z naruszeniem ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do końca września 2012 roku Straż Miejska:

- wystawiła 256 mandatów (2011 r. - 233, 2010 r. - 116),
- odwiozła 101 osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca zamieszkania, (2011 r. - 181, 2010 r. - 169),
- sporządziła 10 wniosków o ukaranie do sądu.

Na terenie miasta Oświęcim funkcjonują instytucje świadczące pomoc osobom uwikłanym w problem alkoholowy. W pierwszym półroczu 2012 r. - w celu podjęcia leczenia odwykowego - w Poradni Odwykowej w Oświęcimiu zarejestrowały się 204 osoby z terenu miasta Oświęcim. W ciągu 2011 r. w Poradni zarejestrowało się 316 osób z czego w terapii systematycznie korzystało 141 osób uzależnionych i 20 osób współuzależnionych (2010 r. - 181 uzależnionych i 24 osoby współuzależnione; 2009 r. - 213 uzależnionych i 43 współuzależnione). Do końca września bieżącego roku do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu wpłynęło 80

wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu (2011 r. - 156; 2010 r. - 125; 2009 r. - 147). Konsultant/terapeuta ds. uzależnień udzielający porad terapeutycznych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Oświęcimiu do końca września 2012 r. udzielił pomocy 85 osobom uzależnionym i 14 osobom współuzależnionym (2011 r. - 85 osobom uzależnionym i 13 osobom współuzależnionym; 2010 r. - 94 osobom uzależnionym i 13 osobom współuzależnionym).

3) przemoc i agresja

Przemoc i agresja jest według dorosłych mieszkańców miasta kolejnym znaczącym problemem społecznym w mieście. 42 % badanych zna osobę dorosłą, która doznaje przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony najbliższej osoby, a 39 % ankietowanych przyznaje się do znajomości z osobą, która stosuje przemoc wobec najbliższych.

Z badań wynika, że 68 % dorosłych mieszkańców posiada wiedzę na temat możliwych form pomocy ofiarom przemocy.

Ponadto badania wykazały, że większość badanych uczniów czuje się w szkole bezpiecznie. 66,3 % uczniów szkół podstawowych, 51,5 % gimnazjalistów i 42,7% ponadgimnazjalnych określiła środowisko szkolne jako bezpieczne. Najczęściej stosowanymi formami przemocy w szkołach są według uczniów wulgarne odzywki (67,1 % - szkoły podstawowe, 73,5 % - gimnazjum oraz 58,1% szkoły ponadgimnazjalne), a także popychanie i wyśmiewanie,

- 26 % ankietowanych uczniów szkół podstawowych, 18,2% uczniów gimnazjum i 14% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało, że było kiedyś ofiarą przemocy.

Do 30 września 2012 r. do Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Oświęcimiu wpłynęło 60 Niebieskich Kart (w 2011 r. - 68). Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu udziela kompleksowej, specjalistycznej pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową. W 2011 roku pracownicy Ośrodka przyjęli 769 osób (2010 r. - 285) z terenu miasta Oświęcim.

Przeprowadzona "Diagnoza lokalnych problemów..." wykazała ponadto że:

- 13 % dorosłych mieszkańców zażywało narkotyki, z czego 76 % paliło marihuanę,
- 19 % dorosłych wie, gdzie i od kogo można kupić narkotyki, pozostałe 81 % nie posiada takiej wiedzy,
- 60,7 % dorosłych respondentów wskazało, że zakup tego rodzaju środków psychoaktywnych jest łatwy lub raczej łatwy.

Zjawisko zażywania substancji narkotycznych wśród osób niepełnoletnich na terenie naszego miasta można uznać za mało rozpowszechnione. Do spróbowania narkotyku przyznało się 2,6% uczniów szkół podstawowych, wśród gimnazjalistów 13,2 %, a w szkołach ponadgimnazjalnych 17,3 %.

Ponadto 90,8 % uczniów podstawówek, 82,8 % gimnazjalistów i 69,1 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych nie spotkało osoby rozprowadzającej narkotyki w szkole lub poza nią. 61,4 % uczniów ogółem przyznało, że nie wie gdzie można kupić narkotyki, natomiast 54,8 % uważa, że dostęp do tego typu środków psychoaktywnych jest łatwy lub raczej łatwy.

Z badań wynika, że papierosy nie są towarem trudno dostępnym dla młodych mieszkańców miasta . Do zapalenia papierosa przyznaje się 17,1 % uczniów szkół podstawowych, 45,2 % gimnazjalistów i 60,6 % uczniów szkół ponadgimnazjalnych,

W 2011 r. uczniowie oświęcimskich szkół brali udział w zajęciach socjoterapeutycznych oraz programach profilaktycznych dotyczących niekorzystnego wpływu środków psychoaktywnych na organizm człowieka, przeciwdziałania agresji a także sposobów radzenia sobie z emocjami, zakażeń HIV/AIDS oraz rozpoznawania mechanizmów psychomanipulacji. W prowadzonych warsztatach wzięło udział 2148 uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Ponadto, 941 uczniów skorzystało z pozalekcyjnych zajęć sportowych SKS.

Pomoc w rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii oraz pomoc dla osób dotkniętych przemocą, można uzyskać na terenie naszego miasta m.in. w następujących miejscach:

- Poradnia Odwykowa ul. Orzeszkowej 1,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SOBRIETAS Centrum Psychoterapii ul. Powstańców Śląskich 21,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ul. Solskiego 2,
- Stowarzyszenie Oświęcimskie Centrum Trzeźwości ul. Orzeszkowej 1,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzony przez Stowarzyszenie "Abstynencja" Plac św. Maksymiliana 2,
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej ul. Dąbrowskiego 139.

Na terenie miasta Oświęcim prowadzona jest również działalność opiekuńczo - wychowawcza oraz terapeutyczna skierowana do najmłodszych mieszkańców. Pomoc

i opiekę świadczą dla dzieci i młodzieży stowarzyszenia: Stowarzyszenie SALOS, Świetlica Środowiskowa im. Matki Małgorzaty prowadzona przez siostry Serafitki, Stowarzyszenie Szansa, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci oraz Stowarzyszenie Rodzina Kolpinga.

Rozdział 2.

CELE GMINNEGO PROGRAMU

CELE STRATEGICZNE:

wynikające ze „Strategii rozwiązywania problemów społecznych miasta Oświęcim na lata 2006 -2013”:

- Cel strategiczny 1: Sprawny system zapobiegania kryzysom rodziny i wspierania rodzin w kryzysie ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.
- Cel strategiczny 2: Integracja grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym: bezrobotnych, ubogich i bezdomnych.
- Cel strategiczny 4: Sprawny i zintegrowany system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie miasta.
- Cel strategiczny 5: Monitoring problemów społecznych i rozwój partnerskiej współpracy z organizacjami pozarządowymi.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju, zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami,
- Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie,
- Ograniczanie ubóstwa i zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym.
- Podejmowanie działań zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków,
- Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.

Rozdział 3.

ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU

I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu. Zadanie realizowane będzie poprzez:

- prowadzenie ponadstandardowych grup terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych z terenu miasta Oświęcim przez podmioty prowadzące działalność leczniczą.

- prowadzenie w izbie wytrzeźwień rozmów profilaktyczno - terapeutycznych o skutkach i następstwach nadużywania alkoholu, a także motywowanie do podjęcia leczenia mieszkańców miasta Oświęcim przywiezionych do izby.

II. Integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Zadanie realizowane będzie przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, w ramach „Programu pracy z osobami uzależnionymi i wykluczonymi społecznie, zamieszkałymi w budynku przy ul. Leszczyńskiej 2”. Celem programu jest udzielanie kompleksowej pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, żyjącym w społeczności osób wykluczonych społecznie, motywowanie ich do podejmowania działań na rzecz poprawy swojego funkcjonowania i włączenie ich do życia w społeczności lokalnej.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo -rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadanie realizowane będzie poprzez:

- dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych, socjoterapeutycznych oraz z rodzin znajdujących się w kryzysie,
- organizację dla dzieci w okresie wakacji 4 półkolonii z blokiem programów profilaktycznych,
- promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, poprzez prowadzenie sportowych zajęć pozaszkolnych (sks), oraz poprawę funkcjonowania bazy sportowo-rekreacyjnej,
- prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych, programów profilaktycznych, warsztatów dotyczących przeciwdziałania agresji i problematyki uzależnień w szkołach oraz rozwijania umiejętności wychowawczych rodziców,

IV. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Zadanie realizowane będzie poprzez:

- 1) działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Oświęcimiu, która w ramach swoich kompetencji:

- motywuje do leczenia osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny,
- kieruje osoby nadużywające alkoholu na badanie do lekarzy biegłych - w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- kieruje do Sądu Rejonowego w Oświęcimiu wnioski o wszczęcie postępowania w sprawie orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- opiniuje wnioski dotyczące wydania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- opiniuje projekty uchwał dotyczące realizacji gminnego programu ...,
- realizuje procedurę Niebieskiej Karty.

Ponadto Komisja współpracuje z instytucjami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem przemocy (Poradnia Odwykowa, szkoły, MOPS, Policja, Sąd, Prokuratura, Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Oświęcimiu itd.)

Wynagrodzenia członków MKRPA ustala się w łącznej kwocie 11.500 zł. z której, za udział w posiedzeniach otrzymują:

- przewodniczący - 55 zł. (brutto) za 1 godzinę,
- członkowie - 45 zł. (brutto) za 1 godzinę.

Wynagrodzenie nie przysługuje członkom Komisji, będącymi pracownikami Urzędu Miasta Oświęcim.

- dofinansowanie działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu.

V. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, poprzez wspieranie działań mających na celu:

- pomoc dla dzieci z rodzin problemem alkoholowym,
- aktywizacja środowisk lokalnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wspomaganie procesu powrotu do zdrowia osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.

Zadanie realizowane będzie przez organizacje pozarządowe - na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

VI. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków.

Zadanie realizowane będzie poprzez prowadzenie porad oraz ponadstandardowych grup terapeutycznych dla osób uzależnionych od narkotyków współuzależnionych z terenu miasta Oświęcim. Zadanie realizowane będzie przez podmioty prowadzące działalność leczniczą.

VII. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi:

Zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - „Organ zezwalający lub, na podstawie jego upoważnienia, straż gminna lub członkowie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych dokonują kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia”. Kontrole prowadzone będą przez Straż Miejską w Oświęcimiu oraz Komendę Powiatową Policji w Oświęcimiu.

Rozdział 4.

MONITOROWANIE I OCENA REALIZACJI ZADAŃ

- liczba osób uzależnionych od środków psychoaktywnych, które podjęły leczenie,
- liczba osób współuzależnionych objętych terapią,
- liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które objęto pomocą,
- liczba osób dotkniętych przemocą, którym udzielono wsparcia,

REALIZATORZY PROGRAMU

Program realizowany będzie m.in. przez: Urząd Miasta Oświęcim, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, szkoły z terenu miasta Oświęcim, organizacje pozarządowe działające na terenie miasta, Poradnię Odwykową w Oświęcimiu, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu.

KOORDYNACJA

Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Oświęcim.

Dział Kultury